

Mas de La Serra

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Polígon 12 Parcel·la 36
Emplaçament Veïnat de La Serra
Alçada: 125

Coordenades:

Latitud: 41.72346
Longitud: 2.6291
UTM Est (X): 469150
UTM Nord (Y): 4619140

Classificació

Número de fitxa 08082 - 111
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI-XXI
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Ensorrament de murs i part de la coberta. La vegetació ha anat cobrint algunes parts.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Nivell 3 de protecció segons l'article 19 de la normativa del Catàleg de béns a protegir.
Data aprovació: dc., 31/10/2012 - 12:00
Número inventari Sí (IPA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 001018300DG61H0001LD
Fitxes associades:

Pallissa del Mas de La Serra

Pou del Mas de La Serra

Lledoner del Mas de La Serra

Autoria de la fitxa

Jordi Montlló Bolart

Data de registre de la fitxa:

dj., 20/01/2022 - 12:03

Descripció

El mas de La Serra està situat sobre un petit turó en el que es donen cabuda tot un seguit d'elements de vital importància, la suma dels quals dona com a resultat un conjunt patrimonial de gran valor històric i cultural. En primer lloc tenim el mas de La Serra de planta rectangular, consta de planta baixa i pis. La coberta és de teules àrabs a dues aigües de vessants a laterals, amb el carener perpendicular a la façana principal, orientada a nord, mirant l'era i la pallissa. Per aquest motiu el rellotge de sol es troba a la façana de la pallissa, orientada a migdia, i no a la façana del mas.

El mas està estructurat internament a partir de tres crugies. En façana es defineixen tres eixos de verticalitat. A la planta baixa destaca el gran portal quadrangular amb una llinda recta i monolítica i muntants laterals de pedra sorrenca. Tot molt ben treballat i escairat. En el pis superior trobem tres obertures rectangulars. Ara bé difereixen en la mida i en la funcionalitat, ja que la del centre és més gran i està projectada com a semi-balconada i equipada amb una petita barana de ferro forjat, mentre que les dues obertures que la flanquegen, una per banda respectivament, són de mida inferior i actuen com a finestres. Corona la façana un òcul de planta el·líptica i tanca aquest espai un ràfec format per quatre fileres: la primera de rajola plana, la segona de rajola en punta de diamant, la tercera de rajola plana i la quarta de teula. En els laterals el ràfec difereix: la primera filera és de rajola plana, la segona de teula, la tercera de rajola plana i la quarta de teula girada.

La façana lateral esquerra està reforçada per dos grans contraforts. Pel que fa a la resolució dels espais exteriors cal dir que els murs de les quatre façanes estan totalment arrebossats.

Amb el pas progressiu del temps el mas ha experimentat diverses intervencions que s'han traduït a la pràctica en diverses ampliacions localitzades bàsicament en la part posterior. Destaca la bassa, de planta ovalada, ubicada en la part de ponent de la masia.

També cal destacar-hi l'era i la pallissa.

Observacions:

Informació oral proporcionada per Josep Maria Serra i Martínez a Jaume Fugarolas i Josep Vilà (Fugarolas / Vilà, 2007), el nom del mas de la Serra, prové dels monjos del monestir Roca-rossa, i el seu origen es remuntaria al segle XII-XIII, tot i que de moment no s'han localitzat documents més antics tret del fogatge de Ramió de la segona meitat del segle XV.

Història

En el fogatge de Ramió de 1497 s'esmenta el cognom Serra.

L'any 1607, s'inscriu en el llibre d'òbits el difunt Antoni Serra, del mas de la Serra.

L'any 1652, la casa o alguna de les dependències d'aquesta és habitada pel matrimoni format per Miquel Duran i Petronella, ambdós d'Hostalric, que s'hi instal·len fugint del perill de contagi de la pesta bubònica. Durant la seva estança, neix la Maria, que és batejada a l'ermita de La Serra.

L'any 1686, en el llibre de bateigs consta el bateig a l'ermita de Maria, filla de Margarida i de Josep Serra del mas Serra i batlle de n'Orri dels dominis de Cabrera. L'any 1687, el mateix Josep Serra i batlle de n'Orri és padrí en el baptisme del noutat dels masovers del mas Segalar.

L'any 1689 mor Francesc Serra.

L'any 1704 és enterrat "en lo vas de casa d'en Serra, un fill albat de Josep Serra i de Victòria, sa muller".

L'any 1731 la casa és de la pubilla, Elisabet Serra, que està casada a Joan Puiggermanal.

L'any 1736 mor Maria Àngela Serra, vídua "habitant lo Mas Serra".

L'any 1737, hi consten com a masovers el matrimoni format per Sebastià Dalmau i Francesca Horta.

L'any 1742 la casa és de Josep Serra. En el registre del llibre d'òbits s'hi inscriu la mort del mosso de la casa, Isidre Perejoan, de Breda "habitant per mosso a casa d'en Josep Serra".

L'any següent (1743) mor Josep Serra. I el mateix any neix Maria Puiggermanal i Serra, filla de Joan i Elisabet Serra (1710 - †1768).

L'any 1749 mor Joan Forner, de vuitanta anys que vivia a la casa, sense especificar si era pastor, masover o mosso.

L'any 1846 el masover és Joan Masó.

En el cadastre de 1862 la propietat ha passat a mans Martí Puigjermanal d'Hostalric. En aquest moment el propietari declara tenir setze quarteres de secà, mitja quartera de vinya, vuit quarteres de sureda, una quartera d'albereda, dues-centes una quarteres de bosc i trenta-cinc quarteres i mitja de terra erma. Disposaven també d'una parella de bous i també de dues eugues i varis caps de ramat.

En el padró municipal de 1889, el propietari és el mateix, però a la casa hi viu una família de masovers, Feliu Guitart Defaux (vidu) amb el seu fill, la nora i el nét (Francesc Guitart Brugués maridat amb Francesca Vellvert Ribas i la nena, Joaquina)

Tot i que els propietaris sempre van tenir-hi la residència pròpia, hi havia masoveria i diferents dependències habilitades per als diferents treballadors i masovers. En els censos parroquials dels residents de Ramió d'inicis del segle XX i fins ben bé mitjans del mateix segle, es documenten els noms dels diferents masovers.

De 1905 a 1914 hi viu el matrimoni format per Nicolau Nadal i Emília Sureda i els seus fills (Josep, Mercè, Joan, Francesc i Antoni). També hi viuen dos pastors, (Salvador Castanyer i Joaquim) la minyona (Rita Xamaní) i un sagal (Emili Bagot i Nadal).

De 1918 a 1927 consten, sense precisar el següents estadants: Francesc Reixach, Josep Reixach, Àngel Reixach, Lluís Reixach, Joaquim Reixach, Josepa Sitjà i Jaume Vila.

De 1928 a 1948 consten el matrimoni format per Joan Bayès Rovira (†1944) i Francesca Font Riera (1948) i els seus fills (Paula, Josep, Josepa, Andreu, Teresa, Vicenç, Maria, Remei, Montserrat, Salvador i Ramon). L'Andreu es casa l'any 1933 amb Maria Xamaní Fonollet (†1948) que viuran i treballaran al mas amb els

seus quatre fills. Aquesta darrera però, mor molt jove, amb només trenta quatre anys.

La casa disposava d'una font a proximitat.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

FUGAROLAS i MASÓ, Jaume i VILÀ i CAMPS, Josep (2007). *Fogars de La selva, temps ha*. Fogars de La Selva: Edició dels autors.

LLINÀS i POL, Joan i MERINO SERRA, Jordi (2001). El patrimoni de la Selva: inventari històric, artístic i arqueològic dels municipis de la comarca. Consell Comarcal de La Selva.

